

Проект “Социално-педагогически практикум на студенти в базите от социалната система”

Живка Военкинова, Мари Мануелян

Project “Social-pedagogical practice of students in the institutions in the social system”

The actuality of the problem is based on the fact that the students finishing their studies in the university must have professional readiness and the will to work in the structures of the social institutions. For the goal the education in the subject social pedagogics is appropriate with the modern requirements and standards.

Key words: *students, social pedagogics, professional, training, practice*

Актуалността на проблема се обуславя от факта, че студентите завършвайки обучението си в Университета трябва да имат професионална готовност и желание да работят в структурите на социалните институции. За целта провежданото обучение в специалност Социална педагогика е съобразено със съвременните изисквания и стандарти.

Я. Мерджанова [9,с.5] сочи, че в България е критична практическата подготовка на младите специалисти. Тя не е на академично ниво не само от направление “Педагогика”.

Специалистите считат, че професионалното самоопределяне не винаги може да е правилно. Негативните последици за личността могат да повлияят за бъдещата реализация. Самоопределянето е неблагоприятно, когато:

- интересът не се допълва от способностите на личността;
- интересът към дадената професия има чисто потребителски характер;
- когато интересът е само в резултат на внезапното хрумване и не е дълбоко осмислен;
- когато съвсем случайно започне да практикува дадена професия. [10,с.12]

Според авторите професионалната подготовка трябва да е свързана с усвояването на ситуациите при които ще се осъществява реалната работа по дадена професия. [10,с.25]

“Явлението “Практическа подготовка” може да бъде характеризирано, като многолико. Някои от лицата се виждат и разпознават бързо и лесно, а за други е необходимо специално вглеждане, като в познатите, т. нар. скрити картинки.

Практическата подготовка има екзистенциален смисъл. Това нейно лице е не само скрито от погледите, а и почти изцяло непознато; поради това почти нищо не се предприема за оползотворяване на съответния аспект от проучваното явление”. [10, с.32]

За да се практикува дадена професия е необходимо да съществува определена пригодност за това. Оценяването на тази пригодност става преди получаването на диплома, която да е документ за професионална правоспособност. [10, с. 33]

За да е на лице практическа професионална готовност е необходимо лицето, което ще практикува дадената професия да притежава основен набор от затвърдени професионални навици и умения. [10, с.33]

Освен всичко друго е необходима и психологическа готовност, която ще позволи на бъдещия специалист да се адаптира успешно към средата и към колегите си.

Р. Трашлиев и Е. Евгениева [10,с.8] считат, че след дипломирането си студентите трябва да бъдат пригодни да упражняват професията, за която са се подготвяли. На този фон според авторите се очертава изключителната роля, място и

смисълът на практическата подготовка. Готовността на бъдещите специалисти за практическа реализация се нуждае от преразглеждане, оценка и усъвършенстване.

В ШУ "Еп. Константин Преславски" катедра "Социална и специална педагогика" се работи по разглеждания проблем от няколко години. Изследва се социално-педагогическия практикум на студентите.

Издадени са помагала за студентите-стажанти, публикувани са статии по проблематиката, организирани са семинари и Кръгли маси с участието на студенти, и специалисти, работещи в социално-педагогическата сфера [1,2,3,4,5,6,7,8].

Резултатите показват, че усилията на педагогическата колегия не са напразни. Студентите получават, както полезни теоретични така и практически знания, и насоки за работа. Уменията, които добиват по време на Практикума несъмнено ще им послужат в бъдещата реализация, като специалисти.

Интерес за работа по проблематиката има, както от страна на специалистите, така и от страна на студентите.

Работата в катедра "Социална и специална педагогика" в тази насока продължава и в настоящия мамент. От учебната 2008/2009г. се работи по Проект "Социално-педагогическия практикум на студенти в базите от социалната система". В момента Проекта не е приключил и поради това ще си позволим да представим само една част от него, т.е. до етапа до който сме стигнали.

Цел на изследването ни е да проучим до каква степен проведената теоретична подготовка по време на обучението на студентите в Университета ще допринесе за подготовката им да приложат придобитите знания по време на Социално-педагогическия практикум.

Задачи на изследването са:

1. Да проучим състоянието на проблема в науката.

2. Да проучим умението на студентите да прилагат теоретичните си познания по време на Преддипломния педагогически тренинг и практикум.

Обект на изследване са студенти (бакалаври и магистри) от ШУ "Еп. Константин Преславски", РУ "Ангел Кънчев", ПУ "Паисий Хилендарски".

Участници в проекта са: преподаватели, докторанти и студенти от ШУ "Еп. Константин Преславски".

Предварително бе изготвен План - програма на Проекта с необходимите срокове за спазване и отговорниците за тях.

На този етап ще представим до тук изпълнението на План-програмата по съответните точки и направления, които са следните:

По т.1. от План-програмата на Проект № 5252

Посетихме Националната библиотека "Св. Кирил и Методий" гр. София и библиотеката на СУ "Св. Климент Охридски". Направихме библиографска справка и проучихме състоянието на проблема в науката.

По т.2. от План-програмата на Проект № 5252

Проучихме как студентите прилагат теоретичните си познания по време на Преддипломния педагогически тренинг и практикум - I част чрез:

- наблюдения в базите от социалната система:

- Защитени жилища гр. Русе;
- Дом за деца лишени от родителски грижи "Д. Басарбовски" гр. Русе;
- Комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни гр. Русе;
- Дом за деца лишени от родителски грижи "Детелина" гр. Шумен;
- Дом за стари хора гр. Шумен;
- Български червен кръст гр. Шумен;
- Комплекс за социални услуги гр. Шумен;
- Съюз на инвалидите гр. Шумен;

- Комплекс за социални услуги гр. Пловдив;
- Дирекция социално подпомагане гр. Пловдив;
- обсъждания на социално-педагогически проблеми свързани с Практикума;
- разговори и беседи със студентите;
- съвместни беседи със студентите и базовите специалисти от социалната система;
- разговори с контингента на обслужване от студентите по време на Практикума;

По т. 3. от План-програмата на Проект № 5252

Проучихме уменията на студентите за работа в реална практическа ситуация в социалните бази - II част на Преддипломен педагогически тренинг и практикум чрез:

- проверка работата на студентите на терен;
- проверка на Дневник на студенти-стажанти за преддипломен професионален тренинг и практикум;
- оценка участието на студентите в ролеви игри и ситуации свързани със социално-педагогическата им дейност по време на Практикума.

Предстои завършването на Проекта, където ще бъдат анализирани резултатите, както от анкетите, така и от цялостното проучване. След окончателното оформяне резултатите ще бъдат публикувани и ще се даде възможност на заинтересованите по проблема да се запознаят с тях и ако проявят интерес да ги използват в работата си.

В заключение можем да кажем, че разглежданият проблем буди интерес сред студентите, преподавателите и специалистите. До момента работата по Проекта върви според предвижданията. Надяваме се до тук събраната информация да се обогати и да ни даде възможност да реализираме изцяло предварително поставените цели и задачи.

ЛИТЕРАТУРА

[1] Военкинова, Ж., М. Мануелян, Дневник на студенти- стажанти за Преддипломен професионален тренинг и практикум, Шумен, 2001.

[2] Военкинова, Ж., М. Мануелян, Професионален практикум на студенти-стажанти с хора с увреждания, Сборник научни трудове, Русе, 2007.

[3] Военкинова, Ж., М. Мануелян и К. Алексиева, Професионалният практикум на студентите – възможност за повишаване качеството на обучението, Сборник научни трудове “Образованието, Балканите, Европа”, Ст. Загора, 2007.

[4] Военкинова, Ж., М. Мануелян, Практическото ръководство- социално-педагогическа иновация, Сборник научни трудове, Правец, 2007.

[5] Военкинова, Ж., М. Мануелян, Кръгла маса на тема “Социална работа в места за лишаване от свобода, Сборник научни трудове “Социална работа в места за лишаване от свобода, Шумен, 2008. /под печат/

[6] Колев, Г., Ж. Военкинова и М. Мануелян, Професионален практикум на студенти-стажанти с деца на улицата, Сборник научни трудове “Проблеми на социалната и специалната педагогика”, Шумен, 2008.

[7] Колев, Г., Ж. Военкинова и М. Мануелян, Работа по Проект “Социална работа в места за лишаване от свобода”, Сборник научни трудове “Социална работа в места за лишаване от свобода, Шумен, 2008. /под печат/.

[8] Колев, Г., Ж. Военкинова, З. Чауш и М. Мануелян, Помогало за упражнения по Социална педагогика, Шумен, 2006.

[9] Мерджанова, Я., Практическа подготовка, С., 2008.

[10] Трашлиев, Р., Е. Евгениева, Практическа подготовка, С., 2008.

За контакти:

Доц. д-р Живка Енчева Военкинова, Катедра "Социална и специална педагогика, Шуменски университет "Епископ Константин Преславски", тел: 0898854155, e-mail: jivkavo@abv.bg

Х.ас. Мари Артюн Мануелян Катедра "Социална и специална педагогика, Шуменски университет "Епископ Константин Преславски", тел: 0879101938, e-mail: mari@abv.bg

Докладът е рецензиран.